

POSTANOWIENIE

27 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 27 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.K. i P.K.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 14 lutego 2025 r., I ACa 1515/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, oddalającego apelację skarżącego od wyroku Sądu pierwszej instancji w sprawie o zapłatę i ustalenie toczącej się z powództwa A.K. i P.K.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał dziesięć przyczyn kasacyjnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c. Pięć z nich dotyczyło występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a pięć – potrzeby wykładni przepisów budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Natura obu wspomnianych przyczyn kasacyjnych była już przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego i została szczegółowo omówiona m.in. w postanowieniu SN z 16 kwietnia 2025 r., I CSK 1206/24, wydanym w sprawie z udziałem pozwanego.

Zagadnienia oznaczone literami c) i d) dotyczą problemów już rozstrzygniętych. Choć sygnalizowane na s. 2-7 i opisane szerzej w dalszej części skargi kwestie odnoszące się do problematyki kredytów powiązanych z kursem waluty obcej są obiektywnie istotne, a dawniej rzeczywiście budziły poważne wątpliwości, to obecnie należy uznać je za wyjaśnione – w kierunku odmiennym od oczekiwanego przez pozwanego – dzięki uchwale Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. Wobec braku podstaw do podjęcia działań unormowanych w art. 88 § 1 u.s.n., przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Najwyższy pozostaje przy tym, na mocy art. 87 § 1 u.s.n., związany stanowiskiem wyrażonym w sentencji tego orzeczenia. We wspomnianej uchwale szeroko umotywowano zajęte w niej stanowiska; powtarzanie tej argumentacji należy uznać za zbędne.

Z kolei zagadnienie oznaczone literą e) jest wtórne względem zagadnienia d) i nie ma samoistnej doniosłości. Skoro sporna umowa nie ulega

„przekształceniu” w kredyt złotówkowy (pozbawiony mechanizmu indeksacji), to oczywiste jest, że zbędne byłoby rozważanie, na jakiej podstawie należałoby ustalać stopę oprocentowania takiego hipotetycznego kredytu.

W sprawie nie występują również zagadnienia a) oraz b).

Pierwsze z nich dotyczy dopuszczalności wyeliminowania z umowy na podstawie art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. postanowienia niedozwolonego przez zastąpienie go innym w drodze aneksu. Dopuszczalność takiego działania jest oczywista. Rzecz jednak w tym, że nie ma to wpływu na ocenę, iż pierwotne postanowienie było niedozwolone. W orzecznictwie wyjaśniono już, że niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną (zob. uchwała – zasada prawna – SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21). W konsekwencji, jeżeli umowa stron nie może wiązać bez wyeliminowanego postanowienia umownego, to należy uznać, że nigdy nie wiązała ona stron – od początku nie nadawała się bowiem do wykonania.

Drugie z rzekomych zagadnień dotyczyło kwestii tego, czy w kazuistycznie opisaney sytuacji zawarta w kredycie indeksowanym do waluty obcej tzw. klauzula ryzyka walutowego jest jednoznaczna, a przez to – nie może zostać uznana za niedozwoloną. Kwestia ta nie wymaga jednak wyjaśnienia, gdyż w przywołanej wyżej uchwale Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej – z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, wyjaśniono, iż w tzw. sprawach frankowych umowa nie wiąże stron w całości już w sytuacji, w której niedozwolony charakter ma sama tylko tzw. klauzula kursowa.

Przepisy wskazane przez bank w ramach przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. jako wymagające wykładni dotyczyły tych samych kwestii, które omówiono powyżej. Skarżący dokonał w istocie powtórzenia przyczyn kasacyjnych przez podwójne wskazanie tych samych merytorycznie treści – raz jako istotnych zagadnień prawnych, a raz w ramach przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Ponowne omawianie tych kwestii byłoby zatem zbędne.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi nie wynika, by zachodziły określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przyczyny kasacyjne, co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[SOP]